

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τὸ ζήτημα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς τοῦ παιδίου, δὲν εἶναι ὁ εἰδικὸς σκοπὸς τοῦ παρόντος πονήματος. Ἡ ἀγωγή εἰς τὸ σχολεῖον κρίνεται εὐλόγως καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὡς ἀνεπαρκής, ἢ δὲ πανεπιστημιακὴ παιδεία ὡς ἀκατάλληλος διὰ τὴν μόρφωσιν χαρακτήρων. Τὸ σχολεῖον δίδει τὰς πρώτας θάσεις ἠθικῆς ἀγωγῆς, τὸ δὲ Πανεπιστήμιον μορφώνει ἐπιστήμονας, ὄχι ὁμῶς καὶ ἀνθρώπους. Διὰ τοῦτο ἡ ὑπαρξίς μετασχολικῆς ἀγωγῆς, παρουσιάζεται ὡς πλέον ἢ ἀπαραίτητος εἰς μίαν ἀρμονικῶς ὀργανωμένην κοινωνίαν. Φιλοσοφικαὶ σχολαὶ καὶ ἀνθρωπιστικαὶ ὀργανώσεις ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουν, ὁ ζῆλος ὁμῶς τῶν ἐνεργῶν μελῶν των εἶναι μέτριος, λόγῳ τῶν δυσχερειῶν παρακολουθήσεως τῆς διδασκαλίας των, ἔνεκεν ἐλλείψεως προπαιδείας καὶ προπονήσεως.

Ἡ μετὰπτωσις τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τεχνικόν, ἢ ἀπώλεια τῶν κλειδιῶν τῆς τέχνης τῆς ζωῆς, ἢ παρανόησις τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐπιζητήσεις σφαλερᾶς εὐτυχίας, ἢ ἀποδοχὴ ὡς χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων εὐτυχίας τοῦ πλοῦτου, τῆς ἀργοσχολίας, τῆς φιληδονίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἰσχύος, ὅλα αὐτὰ συνέβαλον ὥστε ἡ ἀνθρωπότης νὰ χάσῃ τὸν προσανατολισμόν, νὰ εὐρεθῇ ἔξαφνα ἐνώπιον χαώδους καταστάσεως καὶ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἴσταται πρὸ τοῦ χείλους μιᾶς ἀβύσσου. Ἡ εὐτυχία ἀπεδείχθη ἀνέφικτος οὐτοπία καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἐξεδηλώθη ἓνα κενόν, μίαν θανόσιμος ἀγωνία καὶ τὰ ἄτομα παρουσίασαν τὴν εἰκόνα θηρίων ἐγκλείστων εἰς κλωβοὺς ζωολογικοῦ κήπου : ἀδιαφορία διὰ πᾶν τὸ συμβαῖνον, ἀεικινησία ἀνευ συγκεκριμένου σκοποῦ καὶ αἴσθημα ἐκδικήσεως ἐναντι τῶν θηριοδασαστῶν των.

Πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀπογοητευτικὴ αὕτῃ κατάστασις ; Αὕτῃ εἶναι ἡ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἐξουσιαστοῦ τῆς Φύσεως, τοῦ ἀνυψουμένου μέχρι τοῦ οὐρανοῦ στερεώματος καὶ ἐπικοινωνούντος διὰ τῶν ρυθμῶν τῆς Δημιουργίας μετὰ τοῦ θεοῦ ; Αὕτῃ ἄραγε εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ Δημιουργοῦ, τὸν ὅποιον ἀντιπροσωπεύει ἐπὶ τῆς Γῆς ; Διατί αὐτὸς ὁ πόνος ; Πρὸς τί ἡ ἀγωνία, γιατί ἡ ἀκόρεστος ἀναζητήσις τοῦ ἐφημέρου, τοῦ παροδικοῦ, τοῦ ψευδοῦς ; Αἱ λέξεις εὐδαιμονία, μακαριότης, γνῶσις, εἶναι ἄδοντως φαντάσματα ; Ἔρχεται πράγματι ὁ ἀνθρωπος εἰς τὴν Γῆν διὰ νὰ ταλαιπωρηθῇ, νὰ δοκιμασθῇ καὶ κατόπιν νὰ διαλυθῇ εἰς μερικὰ χημικὰ στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων τὸ σῶμα του ἀποτελεῖται ;

Ὅχι ! βροντοφωνοῦν σήμερον ἀπὸ ὅλα τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης οἱ μεγαλείτεροι ἐπιστήμονες, οἱ μεγαλείτεροι φιλόσοφοι, ὅλοι οἱ Ἐκλεκτοί. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ σκεῦος ἐκλογῆς τοῦ θεοῦ Δημιουργοῦ του, ἡ παρουσία του ἐπὶ τῆς Γῆς ἔχει ὑψιστον σκοπὸν νὰ ἐκπληρωθῇ, ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀνέφικτον, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁμῶς ἀπαιτεῖται ἐργασία, χρειάζεται καταβολὴ προσπαθείας, χρειάζεται δέλησις, ἀσκησις, προπόνησις καὶ καθοδήγησις.

Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἔργου : νὰ δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ ἐπιδοθῶμεν πρῶτον εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν αἰτίων τῆς κακοδαιμονίας τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ μας, κατόπιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ἀρχῶν πλήρους, συνθετικῆς καὶ οἰκουμενικῆς ἀγωγῆς τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, ἐκλαμβάνοντες αὐτὸ ὡς πρόσωπον ἐγκαταλείψαν πρὸ ἀρκετοῦ τὰ θρανία, δρῶν καὶ ἐνεργοῦν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τύχῃ ἀνωτέρας ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀγωγῆς, νὰ ἐξυψωθῇ συναισθηματικὰ καὶ νοητικὰ, νὰ ἀντιληφθῇ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξίαν, νὰ καταστῇ ὑπόδειγμα κανονικοῦ ἀνθρώπου, ἐκπληροῦντος συνειδητὰ τὸ καθῆκον του ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ ἴδιου ὡς προσωπικότητος καὶ ἀπέναντι τῶν ὁμοίων του ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἐὰν ἡ στοιχειώδης καὶ μέση ἐκπαίδευσις ἐλειτούργουν κανονικὰ, ἀσφαλῶς ἡ προσπαθεῖα τῆς συνεχίσεως τῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τοῦ ἴδιου ἀτόμου δὲ ἦτο εὐκολωτέρα. Δυστυχῶς ὁμῶς εἰς τὸ σχολεῖον ἡ ἐκπαίδευσις ἀποβλέπει εἰς τὴν συσσώρευσιν γνώσεων,

είς τὴν ἐξάσκησιν τῆς μνήμης, εἰς τὴν ἐκλαϊκευμένην καὶ ἐπομένως παρεφθαρμένην ἀφομοίωσιν ἐπιστημονικῶν ἢ ἱστορικῶν ἀληθειῶν, οὐδαμοῦ δὲ καταβάλλεται συστηματικὴ προσπάθεια πρὸς δημιουργίαν ἤθους, αὐτοσεβασμοῦ, ἀξιοπρεπείας καὶ λατρείας τοῦ ὠραίου καὶ ἀληθοῦς.

Ἐξέρχεται μίαν ἡμέραν ὁ νέος ἢ ἡ νέα εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐπιδίδεται ἀνεργάτιτος εἰς τὴν σκληρὰν θιοπάλην καὶ παρασυρόμενος ἀπὸ τὴν ψύχωσιν τῆς ἀεικινήσιας τῆς ἐποχῆς μας, δὲν τοῦ μένει πλέον οὐδὲ στιγμή διὰ τὴν ἀτομικὴν του βελτίωσιν, διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀνωτέρων ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιών, διὰ τὴν ἀνωτέρευσιν τῆς προσωπικότητος αὐτοῦ. Τὸ ἄτομον ἀτροφεῖ πνευματικῶς, ἐγκληματεῖ ψυχικῶς καὶ ὅταν τὸ κύτταρον πάσχη, φυσικόν εἶναι καὶ ὁ κοινωνικὸς ὀργανισμὸς νά νοση.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἡ ἔκδοσις καὶ διάδοσις βιβλίων ὄχι ἀπλῶς ἠθικολογικῶν, οὔτε ἀπλῶς ἐκλαϊκευτικῶν, ἀλλὰ βασισμένων ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ τῶν νεωτέρων κατακτήσεων τῶν ἐπιστημῶν (φυσικῆς, βιολογίας, ψυχολογίας) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τῶν ἀληθειῶν τῆς οἰκουμένης φιλοσοφίας καὶ τῆς παγκοσμίου Ἀληθείας, συντελεῖ ἐνεργῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ ψυχικοῦ βίου τῶν ἀτόμων καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης ἑνὸς ἔθνους καὶ τῆς Ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου.

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ